

INFORMAČNÍ SYSTEM MELIORAČNÍCH STAVEB

mapa odvodnění MZe
čůžk SOWAC-GIS
fotodokumentace
ZVHS povodí
digitalizace
web eroze ISMS

aktuální stav
a možnost využití

meliorace.vumop.cz

VOJTĚCHOVSKÝ Tomáš
vojtechovsky.tomas@vumop.cz
257 027 219

HOLUB Jiří
holub.jiri@vumop.cz
257 027 218

Výzkumný ústav meliorací
a ochrany půdy, v.v.i.

GEOPORTÁL
SOWAC GIS

MELIORACE

Meliorace je soubor různorodých opatření vedoucích ke zlepšení úrodnosti půd, které jsou přirozeně málo úrodné. Meliorací může být například odvodnění zamokřené půdy nebo naopak zavlažování půd s nedostatkem vláhy, vápnění silně kyselých půd či vylehčování těžkých půd. Poster se zaměřuje na závlahy a odvodnění.

ZÁVLAHY

Zavlažování se rozumí doplnění přirozených srážek vodou z umělého zdroje. Nejčastějším zdrojem vody pro zavlažovací zařízení jsou řeky, prameny a zdroje podzemních vod. Často jsou v souvislosti se vzdáleností vodního zdroje a zemědělské plochy konstruovány vodní nádrže nebo cisterny. Dle Zemědělské vodohospodářské správy (ZVHS) zaujímá odvodnění v ČR plochu o rozloze 1 600 km² (2 % zemědělského půdního fondu).

ODVODNĚNÍ

Zahrnují stavby a zařízení pro snížení obsahu vody a zvýšení obsahu vzduchu v povrchových horizontech půdního profilu s cílem zajistit hospodárné využití pozemku. Obsahuje např. drenáže, drenážní šachtice, výústě nebo drény. Dle ZVHS zaujímá odvodnění v ČR plochu o rozloze 11 000 km² (14 % zemědělského půdního fondu).

HISTORIE DAT

1970 – 2001

Státní meliorační správa

2001 – červen 2012

ODVODNĚNÍ

Zemědělská vodohospodářská správa

- 2003 – 2007 — digitalizace zákresů odvodňovacích zařízení
- několik modelových lokalit je již v aplikaci Informační systém melioračních staveb (ISMS).

Pro tyto stavby je charakteristické, že se převážná část stavebních objektů nachází pod povrchem. Projektová dokumentace proto zůstává základním podkladem pro nakládání se stavbou.

Data vycházejí především ze dvou zdrojů:

- digitalizované mapy v měřítku 1 : 10 000
- projektové dokumentace, které jsou většinou v měřítku 1 : 1 000 nebo 1 : 2 000

Z několika modelových lokalit je patrný nesoulad dat. VÚMOP, v.v.i. proto vyvinul aplikaci, která umí data zobrazit, upravovat a importovat informace od uživatelů.

červenec 2012 – prosinec 2012

Pozemkový fond ČR

Ujal se mj. správy hlavních odvodňovacích zařízení.

2013 – současnost

Státní pozemkový úřad

ZÁVLAHY

V roce 2016 proběhla celostátní inventarizace a průzkum závlahových systémů. Jednalo se zejména o šetření v terénu, kde byl prováděn průzkum stavu opuštěných, zdevastovaných nebo nefunkčních systémů.

Součástí inventarizace bylo pořízení fotodokumentace – čerpací stanice, závlahové nádrže, vybrané objekty na hlavním zavlažovacím zařízení jako např. hydranty atd.

ZÁVĚREM

Digitalizované podklady ucelenějších oblastí jsou k dispozici pouze pro modelové lokality. Metodiku digitalizace archivů a využití ISMS zpracoval VÚMOP, v.v.i. Ze strany MZe, případně ze strany Státního pozemkového úřadu, se očekává impuls k zahájení digitalizace archivů v celorepublikovém měřítku.

V letech 2000 – 2007 došlo k digitalizaci zákresů podrobného a hlavního melioračního zařízení v mapách měřítko 1 : 10 000, což je momentálně jediný, ovšem neúplný a nepřesný, evidenční podklad, přesto v současnosti závazně používaný. Původně plánovaná následující etapa digitalizace projektové dokumentace však zatím nebyla zahájena.

